

*Ł - PORADNIK
POWIATU OPATOWSKIEGO*

**UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA –
CZYLI CO KAŻDY DŁUŻNIK WIEDZIEĆ POWINIEN**

Poradnik przygotowany przez Lokalną Grupę Działania Powiatu Opatowskiego w ramach realizacji zadania publicznego powierzonego przez Zarząd Powiatu Opatowskiego.

Publikacja bezpłatna.

Praca zbiorowa

Autorzy:

Katarzyna Markiewicz – radca prawny, doradca obywatelski

Katarzyna Turbiarz – radca prawny, mediator

Wydawca:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego z siedzibą w Opatowie

ul. Bronisława Ostrowskiego ps. Cichy 1

27 – 500 Opatów

Tel. (15) 868 – 20 – 87

fax. (15) 868 – 20 - 87

e-mail: lgdopatow@o2.pl

<http://www.lgdopatow.pl>

WPROWADZENIE – NIEODPŁATNE PORADY PRAWNE, EDUKACJA PRAWNA

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna świadczone są zgodnie z ustawą z dnia 05 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U.2024.1534).

Miejsce i godziny świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego
poradnictwa obywatelskiego w Powiecie Opatowskim:

<p style="text-align: center;"><u>Opatów Punkt nr 1</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, nieodpłatna mediacja</u></p>	<p style="text-align: center;"><u>Ożarów Punkt nr 2</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Nieodpłatna pomoc prawna</u></p>
<p>ul. Sienkiewicza 17</p> <p>Dane do kontaktu:</p> <p>1.Nr telefonu: 15 868-47-12 lub 797 – 994 – 712,</p> <p>2.Adres e-mail: <i>asystent@opatow.pl</i>,</p> <p>3.E-PUAP: - adres skrzynki: /itob629a04/Skrytka ESP</p> <p>4.Bezpośrednia rejestracja z możliwości wskazania konkretnego terminu za pomocą strony Ministerstwa Sprawiedliwości https://np.ms.gov.pl/</p>	<p>ul. Stodolna 1</p> <p>Dane do kontaktu:</p> <p>1.Nr telefonu: 15 868-47-12 lub 797 – 994 – 712,</p> <p>2.Adres e-mail: <i>asystent@opatow.pl</i>,</p> <p>3.E-PUAP: - adres skrzynki: /itob629a04/Skrytka ESP</p> <p>4.Bezpośrednia rejestracja z możliwości wskazania konkretnego terminu za pomocą strony Ministerstwa Sprawiedliwości https://np.ms.gov.pl/</p>
<p>Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego</p> <p>Katarzyna Turbiarz – radca prawny, mediator - dyżur zgodnie z harmonogramem,</p> <p>Szymon Heba – radca prawny, doradca obywatelski, mediator - dyżur zgodnie z harmonogramem,</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Opatowie:</p> <p>Ewelina Bielak – adwokat,</p> <p>Patrycja Szczygieł – adwokat,</p> <p>Szymon Heba – radca prawny,</p> <p>Dyżury zgodnie z harmonogramem.</p>
<p>Poniedziałek: 7:30 – 11:30 NPP</p> <p>Wtorek: 7:30 – 11:30 NPP</p> <p>Środa: 7:30 – 12:00 NPO i M.</p> <p>Czwartek: 7:30 – 11:30 NPP</p> <p>Piątek: 10:30 – 14:30 NPP</p>	<p>Poniedziałek: 11:30 – 15:30</p> <p>Wtorek: 7:30 – 11:30</p> <p>Środa: 8:00 – 12:00</p> <p>Czwartek: 9:00 – 13:00</p> <p>Piątek: 7:30 – 11:30</p>

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- Poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, sądowym, administracyjnym lub sądownoadministracyjnym;
- Wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego;
- Przygotowanie projektu pisma w tych sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym;
- Sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w różnych rodzajach postępowań;
- Nieodpłatną mediację.

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób

zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego,

- nieodpłatną mediację.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z NIEODPŁATNEJ POMOC PRAWNEJ

KAŻDY, kto znajduje się w sytuacji, w której nie może ponieść kosztów odpłatnej pomocy i złoży takie oświadczenie w punkcie, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub nieodpłatna mediacja.

Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Oświadczenie, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich. Administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniu, jest starosta. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego starosta przechowuje oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje także osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą (osoba samozatrudniona) niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku. Nieodpłatna pomoc prawna dla samozatrudnionych przedsiębiorców ma charakter pomocy de minimis.

INNE ISTOTNE INFORMACJE

Porady prawne udzielane są w ramach osobistej wizyty osoby uprawnionej w punkcie nieodpłatnego poradnictwa prawnego. Osoby, które ze względu na niepełnosprawność ruchową lub inne trudności nie są w stanie stawić się osobiście w punkcie porad prawnych pomoc prawna świadczona jest poza siedzibą punktu lub z wykorzystaniem środków komunikowania się na odległość po uprzednim zgłoszeniu w/w faktu pod wskazanym wyżej numerem telefonu oraz złożeniu stosownego oświadczenia.

EDUKACJA PRAWNA

Edukacja prawna stanowi ustawiczny proces prowadzony wobec obywateli bez względu na wiek. W ramach realizacji zadania z zakresu edukacji prawnej prowadzone są zajęcia dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie podstawowych praw i obowiązków, profilaktyki oraz zwalczania przestępstw oraz funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Celem edukacji prawnej dzieci i młodzieży jest zapobieganie wykluczeniu prawnemu w dorosłym życiu. W ramach edukacji prawnej prowadzone są wykłady teoretyczne jak również szereg zajęć o charakterze praktycznym.

W ramach nieodpłatnej pomocy prawnej jak również nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jednym z najczęstszych problemów są kwestie związane z zadłużeniami. Przedmiotowy poradnik w swej treści będzie poruszał zagadnienia dotyczące upadłości konsumenckiej i odpowie na wiele podstawowych pytań trapiących osoby rozważające wystąpienie do Sądu z wnioskiem o jej ogłoszenie.

KIEDY MOŻNA OGŁOSIĆ UPADŁOŚĆ KONSUMENCKĄ?

Tematyka związana z upadłością konsumencką uregulowana została w ustawie z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (Dz. U. 2024 r. poz. 794, 1222).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami upadłość konsumencka może być ogłoszona wobec osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej która stała się niewypłacalna.

CZYM JEST NIEWYPŁACALNOŚĆ?

Niewypłacalność warunkująca możliwość ubiegania się o ogłoszenie upadłości konsumenckiej oznacza, że zadłużenie jest wymagalne ale dłużnik nie jest w stanie regulować swoich zobowiązań pieniężnych. Przyjmuje się że niewypłacalność zachodzi gdy zwłoka w zapłacie zobowiązań przekracza 3 miesiące.

JAKIE KROKI NALEŻY PODJĄĆ ABY UZYSKAĆ OGŁOSZENIE UPADŁOŚCI KONSUMENCKIEJ?

W celu uzyskania ogłoszenia upadłości konsumenckiej osoba zadłużona musi przejść przez kilka etapów.

Najważniejszym z nich jest wystąpienie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika Sądu Rejonowego Wydział Gospodarczy z wnioskiem o ogłoszenie upadłości konsumenckiej.

Dla mieszkańców Powiatu Opatowskiego sądem właściwym jest Sąd Rejonowy w Kielcach V Wydział Gospodarczy Sekcja do Spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych mający swoją siedzibę przy ul. Warszawskiej 44, 25-312 Kielce.

WNIOSEK O OGŁOSZENIE UPADŁOŚCI KONSUMENCKIEJ

Wniosek o ogłoszenie upadłości składany jest na formularzu, którego wzór udostępniony jest na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości.

Formularz zawiera następujące dane:

- Oznaczenie Sądu,
- Dane osobowe dłużnika (imię, nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL, adres do doręczeń),
- Informacje czy dłużnik działa przez przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika wraz ze wskazaniem danych tych osób oraz adresów do korespondencji,
- Wykaz wierzycieli wraz ze wskazaniem wysokości zobowiązań,
- Wykaz majątku,
- Zestawienie miesięcznych dochodów oraz wydatków,
- Informacje o dokonywanych czynnościach prawnych w ciągu 12 miesięcy przed datą złożenia wniosku,
- Uzasadnienie tj. opis sytuacji życiowej i przyczyn zadłużenia.

Do wniosku załącza się dokumentację dotyczącą zadłużenia (np. informacje od komornika o prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych, przedsądowe wezwania do zapłaty, wyroki zasądzające od dłużnika na rzecz wierzyciela zobowiązania pieniężne). Ponadto, do wniosku warto dołączyć dokumentację potwierdzającą sytuację osobistą i majątkową dłużnika (np. dokumentację medyczną, decyzję z ZUS/KRUS

o pobieranych świadczeniach, umowę o pracę/umowę zlecenia, dokument potwierdzający wysokość osiąganego dochodu, kopię faktur/rachunków związanych z utrzymaniem domu i rodziny itp.

Wniosek podlega opłacie w wysokości 30 zł. Opłaty można dokonać na rachunek bankowy Sądu lub osobiście w kasie Sądu.

ROZPOZNANIE WNIOSKU PRZEZ SĄD

Po złożeniu wniosku, nadaniu sprawie sygnatury akt oraz wyznaczeniu sędziego właściwego do rozpoznania sprawy następuje formalne rozpatrzenie wniosku. Na tym etapie Sąd analizuje sytuację dłużnika przedstawioną we wniosku i popartą dowodami do niego załączonymi. Jeżeli dłużnik spełnia przesłanki do ogłoszenia upadłości konsumenckiej (nie prowadzi działalności gospodarczej i jest niewypłacalny) Sąd ogłasza upadłość konsumencką. Zazwyczaj postanowienie w tym zakresie wydawane jest na posiedzeniu niejawnym a następnie doręczane dłużnikowi.

W postanowieniu ogłaszającym upadłość konsumencką wyznaczany jest syndyk masy upadłości.

SYNDYK MASY UPADŁOŚCI

Syndyk masy upadłości to osoba powołana przez Sąd w toku postępowania upadłościowego, której zadaniem jest zarządzanie majątkiem upadłego dłużnika oraz przeprowadzenie postępowania według przepisów Prawa upadłościowego.

Do zadań syndyka masy upadłości należy m.in.:

- Przejęcie i zabezpieczenie majątku,
- Spieniężenie majątku,
- Ustalenie listy wierzycieli,
- Pełnienie nadzoru nad sytuacją finansową upadłego,
- Podział pomiędzy wierzycieli sum uzyskanych ze sprzedaży majątku,
- Sporządzenie planu spłat wierzycieli.

Ważne!!!

Po ogłoszeniu upadłości konsumenckiej dłużnik traci prawo zarządu swoim majątkiem i samodzielnego rozporządzania nim. Dłużnik powinien złożyć wobec Sędziego - komisarza oświadczenie w trybie art. 57 Prawa upadłościowego o wskazaniu i wydaniu syndykowi masy upadłości całego majątku, dokumentów dotyczących jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję.

W zależności od przebiegu postępowania upadłościowego czas działania syndyka masy upadłości wynosi od kilku miesięcy do kilku lat.

Najpierw po ogłoszeniu upadłości syndyk obejmuje majątek dłużnika i zabezpiecza go a także wzywa wierzycieli do zgłaszania roszczeń a po ich zgłoszeniu rozpoznaje je i sporządza listę wierzycieli.

Następnie podejmuje działania zmierzające do likwidacji majątku dłużnika np. sprzedaje działkę, mieszkanie, samochód.

Po uzyskaniu sumy z likwidacji majątku sporządzany jest plan spłat wierzycieli.

PLAN SPŁAT WIERZycIELI

Ustalany jest zazwyczaj po likwidacji majątku wchodzącego w skład masy upadłości, w sytuacji gdy dłużnik osiąga dochody i ma możliwość częściowego zaspokojenia roszczeń wierzycieli.

Plan spłaty może być ustalony na okres od 3 do 7 lat jeśli sąd uzna że dłużnik w sposób umyślny doprowadził do swojej niewypłacalności.

Wysokość miesięcznych rat ustalana jest z uwzględnieniem możliwości zarobkowych dłużnika oraz jego sytuacji życiowej.

Plan spłat obejmuje:

- Dane wierzycieli z uwzględnieniem kwot która mają zostać spłacone,
- Okres obowiązywania planu spłat,
- Wysokość miesięcznych rat.

Ważne!!!

Z wykonywania planu spłat dłużnik ma obowiązek do 30 kwietnia każdego następnego roku składać sprawozdanie za poprzedni rok. Do sprawozdania dołącza się dowody potwierdzające spłaty, PIT za poprzedni rok oraz informację o sytuacji finansowej upadłego.

Po zakończeniu planu spłat składa się wniosek o umorzenie zobowiązań niespłaconych w wyniku ustalonego planu. Po wydaniu postanowienia w przedmiocie umorzenie pozostałych zobowiązań dłużnik odzyskuje pełną zdolność finansową tzw. czystą kartę.

INNE SPOSOBY ZAKOŃCZENIA POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWEGO

Oprócz ustalenia planu spłat wierzycieli (gdy pozwala na to sytuacja finansowa osoby upadłej) postępowanie upadłościowe zakończyć się może na kilka innych sposobów.

➤ Umorzenie zobowiązań bez planu spłat

Do takiego sposobu zakończenia postępowania upadłościowego może dojść w sytuacji gdy dłużnik nie ma majątku ani nie osiąga dochodu lub dochód jest zbyt niski. W takim przypadku sąd umarza wszystkie zobowiązania od razu po zakończeniu postępowania.

➤ Warunkowe umorzenie zobowiązań

Polega na umorzeniu zadłużenia na okres próby wynoszący 5 lat. Przez ten czas dłużnik pozostaje pod nadzorem Sądu. Jeżeli przez w/w okres próby sytuacja finansowa dłużnika nie ulegnie zmianie zobowiązania zostaną umorzone.

➤ Umorzenie postępowania przez Sąd

Do sytuacji takiej dochodzi gdy dłużnik zataił swój majątek, złożył wnioski niezgodny z prawdą, celowo doprowadził do swojej niewypłacalności lub też nie współpracuje z syndykiem czy sądem. W takim przypadku dłużnik wraca do tak zwanego punktu wyjścia czyli wierzyciele mogą egzekwować zadłużenie na drodze postępowania egzekucyjnego przed komornikiem.

SKUTKI OGŁOSZENIA UPADŁOŚCI KONSUMENCKIEJ

Ogłoszenie upadłości konsumenckiej niesie za sobą wiele skutków. Do tych najbardziej pozytywnych jest „zatrzymanie” postępowań

komorniczych. Z chwilą ogłoszenia upadłości konsumenckiej komornik ma obowiązek umorzyć postępowanie egzekucyjne.

Poza tym po ogłoszeniu upadłości nie naliczane są odsetki.

Po zakończeniu postępowania egzekucyjnego dłużnik zyskuje umorzenie zobowiązań czyli tzw. „czystą kartę” i szansę na nowy start.

Oprócz pozytywnych skutków upadłości wskazać należy istnienie również skutków negatywnych polegających na: utracie majątku ograniczonej zdolności kredytowej, możliwej konieczności spłaty rat wobec wierzycieli.

CO NIE PODLEGA UMORZENIU W POSTĘPOWANIU UPADŁOŚCIOWYM?

Warto pamiętać, że nie każdy dług ulegnie umorzeniu w postępowaniu upadłościowym.

Umorzeniu nie podlegają:

- Alimenty (tak zaległe jak i bieżące),
- Obowiązek naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia,
- Grzywny, mandaty, kary pieniężne nałożone przez sąd lub organ administracyjny,
- Zobowiązania wynikające z przestępstw i przestępstw skarbowych,
- Zobowiązania w sposób umyślny zatajone przez dłużnika.

KRAJOWY REJESTR ZADŁUŻONYCH

Krajowy Rejestr Zadłużonych stanowi publiczny rejestr prowadzony przez Ministerstwo Sprawiedliwości i zawiera dane dotyczące m.in. osób fizycznych wobec których orzeczona została upadłość konsumencka.

Osoby wobec których orzeczono upadłość konsumencką posiadają obowiązek rejestracji w systemie KRZ albowiem stanowi on narzędzie komunikacji z Sądem oraz syndykiem. Za jego pośrednictwem składa się m.in. oświadczenie o wydanie syndykowi majątku i dokumentacji, sprawozdanie z wykonywania planu spłat.

Aby się zarejestrować w KRZ należy posiadać dostęp do bankowości elektronicznej, e - dowód lub mieć założony profil zaufany.

Co ważne sam wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej może zostać złożony za pośrednictwem KRZ.

PODSUMOWANIE

W dobie dynamicznie zmieniającej się sytuacji ekonomicznej coraz więcej osób boryka się z problemami zadłużenia i zmuszonych jest do poszukiwania pomocy w tym zakresie decydując się na ogłoszenie upadłości konsumenckiej. Niewątpliwie upadłość konsumencka jest instytucją pomagającą wybrnąć z trudnych sytuacji zadłużeniowych chociaż niesie za sobą zarówno korzyści jak i straty (utrata majątku).

Po więcej informacji dotyczących upadłości konsumenckiej zapraszamy do Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego zlokalizowanych na terenie Powiatu Opatowskiego.